

RE-FORMATIO

DEN HIMMELSKE GUDSTJENESTE

Tegning af Margareta Okkels

(Efter Hans Olav Okkels: Gudstjenesten -
Bibelsk baggrund - Liturgisk forkyndelse)

5/1976

OPGØRELSEN

Prædiken over Matt. 18, 23-35 (22. s. e. trin.)

AF PASTOR ANDERS BENDSEN, VALLEKILDE

"**M**ED Himmeriget er det som med en konge, der ville gøre regnskabet op med sine tjenere". Sådan lød også Jesu første prædiken. "Omvend jer, thi Himmeriget er kommet nær" (Matt. 4, 17). "Omvend jer", nu skal jeres sag med den levende Gud gøres op. Nu skal der aflægges regnskab. Hvorfor? "thi Himmeriget er kommet nær". Derfor! Himmeriget tåler ingen uopgjorte sager, men er dér, hvor alting mellem Gud og mennesker og mennesker indbyrdes er gjort op. "Salige de, hvis overtrædelser er forladt, og hvis synder er skjult, salig en mand, som Herren ikke tilregner synd" (Rm. 4, 7 f.). "Der hvor syndernes forladelse er, der er liv og salighed" (Luther).

"Da han begyndte på opgørelsen, blev en, der skyldte ham ti tusinde talenter...." Denne ene, lad det være Adam, mennesket, for ved ham kom synden ind i verden. Han repræsenterer os alle, han er den gældbundne tjener. For hans gæld hefter hele Adams slægt. For "alle har syndet og mangler herligheden fra Gud". Hver enkelt hefter for denne gæld, for alle gik vi aktivt ind i synden.

"Ført frem for ham". I Jesus fra Nazareth er Himmeriget kommet nær. Vi stilles dermed for Guds ansigt, over for Ham, der i forvejen kender os. "Herre, du ransager mig og kender mig!" (Salme 139, 1 f.). Vi står over for Ham, ind for hvem Jesus førte den samaritanske kvinde. "Du har ret", du menneske, når du indrømmer din skyld (Johs. 4, 17 f.). Over for Ham står vi som den gældbundne tjener (Gal. 3, 22).

"Og da han ikke havde noget at betale med....." Med hvad skal vi betale?

For "Herrens er jorden og dens fylde, jorderig og de, som bor derpå" (Salme 24, 1). Alt er Hans. Hvorfra skulle vi få betalt vor skyld?

"Da bød hans herre, at han og hans hustru og børn og hele hans ejendom skulle sælges og gælden betales". Det er den totale fallit. Det er en dødsdom. Det er lønnen for vor synd over for Gud. Det kan ikke gøres godt igen. Nu er der kun straffen tilbage. Skylden er ikke noget abstrakt, men noget ganske konkret, som man ikke kan løbe fra. Det er barsk virkelighed. "Dø eller gør, hvad en synder ej kan". Gud gav sin lov og sine bud for at de skulle holdes.

"Da kastede tjeneren sig ned for ham, bønfaldt ham...." Tjeneren knækkedes. Det er ude med ham. Han har indset, at han virkelig gøres ansvarlig for, hvad han har gjort. Sådan er Gud. Han lader sig ikke spotte. Hans ord står klippefast. Hans lov står urørligt. Der gives ikke ved dørene. "Syndens løn er døden". Men loven har nu udført det hverv, Gud gav den. Tjeneren er begyndt at ane sin egen fortabthed. Og dette bringer ham i knæ.

"Hav tålmodighed med mig...." Han bad kun om tålmodighed. Han kendte ikke fra sin egen verden til andet end at bede om udsættelse. Mennesket vil selv betale. Og derved gør mennesket sig illusioner, lyver sig til en løsning.

"Da ynkedes og eftergav ham gælden". Tjeneren bad om tålmodighed, men kongen viste barmhjertighed og eftergav ham alt. "O, dyb af rigdom og visdom og indsigt hos Gud! hvor uransagelige er ikke Hans domme!" Gud rækker os den radikale og fuldt dækkende eftergivelse af gælden. Lige så fast Hans hellige lov står, lige så klippefast står

Hans tilgivelse. For bag Hans lov og bag Hans tilgivelse ligger det offer, Han bragte, da Han gav os sin egen Søn. Han blev betalingen af vores skyld, da Han belæst med vore synder døde på et skammens træ, og Han var opfyldelsen af Guds lov i vores sted. "Hvad jeg skyldte, Han opfyldte, min opstandne Herre Krist."

Mon tjeneren tog imod denne radikale eftergivelse? Eller tog han kun imod, hvad han selv bad om? Ja, han lod sig nøje med det, han bad om, og modtog ikke det, han fik, skønt det var langt større. Han fik virkelig langt ud over, hvad han bad om og forstod. Oh, hvor er vi pernitne efter at få opfyldt vore ønsker efter den ordlyd, vi gav vores bøn. Derfor er vi også så blinde, når Gud svarer med det, der går langt ud over, hvad vi bad om. Vi vil selv bestemme vores behov og våger ængsteligt på at få dem opfyldt. I virkeligheden har vi brug for noget langt mere, noget, der ligger langt ud over vor fortjeneste, og dog har vi svært ved at modtage andet end det, der efter vor mening falder ind under vor fortjeneste. Og så står vi tilbage med det faldne menneskes pukken på sin ret.

Havde denne tjener modtaget den he-

le og fulde tilgivelse, havde han mistet sin ret, også over for sin medtjener. Men nu mente han sig i sin fulde ret over for ham. Den tilgivelse, som hans herre havde rakt ham, havde han forsmået. Hans færd over for medtjeneren blev blot den synlige konsekvens af dette. Der var blevet vist ham nåde, som, hvis han havde taget imod den, ville have betydet undergang for hans retshaveriske selv. Men han mødte ikke sin medtjener som den benådede, men som den, der stadig er sig sin ret bevidst. "Det er kronen på vor nederdrægtighed, at hos Gud er vi tigge-re, men mod vore medbrødre tyranner". Så har vi virkelig grund til at spørge os selv: Er min sag virkelig gjort op? Har jeg blot søgt udsættelse for dommens ikrafttræden over mig? Har jeg forsmået Guds hele og fuldtgyl-dige tilgivelse, som Han ved sin Søn vandt til mig på Golgatha? En helt og fuldt modtaget tilgivelse fra Gud kan ikke andet end føre til hel og fuld tilgivelse af mine medmennesker. "Nåden vil høste, hvad den sår, kan ikke nøjes med mindre". Det er både et løfte og en formaning.

Amen.

KOMMENTAR

AF PASTOR BØRGE RIISGAARD, HARBOØRE

"**M**ED dette skoleår trådte den nye skolelov i kraft. Skolelove synes i dette århundrede ikke at have lang levetid. Det kan ikke undre i en tid præget af hastig udvikling og omformning.

Lige som det om Kirken hedder, at den altid må reformeres, således må det være gældende for skolen, at den altid må justeres efter sin tid.

Der er meget i den nye Folkeskolelov, man kan glædes over. Formålsparagraffen nævner udtrykkeligt skolens samarbejde med forældrene, hvorved

er fastslået, at skolen ikke er et statsvæsen, men folkets skole med og gennem forældrene. Vi kan glæde os over, at det allerede er sådan mange steder og her hos os. Men vi skal også gen-nem vågen interesse og kritisk årvågenhed fastholde forældresamarbejdet, så skolen ikke ender som et blot kommunalt foretagende.

Formålsparagraffen nævner ligeledes barnets alsidige udvikling, trivsel og oplæring til selvstændig vurdering og stillingtagen. Vi har fået en skole, der i sit arbejde skal sigte på barnets

personlige udvikling og selvstændighed. Det er barnets "værnebrev", idet hermed autoritær indoktrinering er bandlyst.

Påvirkning er dermed hverken forbudt eller udelukket. En lærer kan ikke undgå at påvirke sine elever fagligt og personligt. I en klasse påvirker man uvægerligt hinanden. Det er den bevidste og bestemte påvirkning, man har undsagt.

Men helt sagt sig fri af den har man dog vist alligevel ikke. I formålsparagraffens stk. 3 nævnes, at i skolens undervisning og hele daglige liv må man bygge på demokrati, åndsfrihed og tolerance. Det lyder godt og fornuftigt; det er rigtige og fine ord. Men nøje bestemt er de ikke; de er flydende begreber, som meget og højest forskelligt kan lægges i. Et kommunistisk folkedemokrati kunne lade dem stå urørte og forstå det på sin marxistiske måde, hvad det er at bygge på demokrati, åndsfrihed og tolerance.

Efter Grundloven understøttes den danske Folkekirke som evangelisk-luthersk kirke af staten. Det går oprindeligt slet ikke på det økonomiske, fordi kirken da (1849) var helt selvunderholdende, men på det åndelige, nemlig den teologiske universitetsuddannelse, kristen folkeskoleundervisning og konfirmationsforberedelsen. Det lader sig dårligt nægte, at kristendomsundervisningen er blevet svækket i den nye lov. Timetallet er igen nedskåret. Faget er svagere bestemt i forhold til folkekirken end før. Man kan rejse det spørgsmål, om ikke folketinget – bevidst og/eller ubevidst – hermed har underløbet den gældende grundlov, måske forberedt næste grundlovsændring.

Men selv med fagets svækkelse la-

der det sig gøre at meddele kristendomskundskab. Det beror på forældre og lærere – på forældrene, at de ikke lader faget falde yderligere i timetal, og på lærerne, at de får faget op at stå, holder skemaet og underviser levende og vedkommende.

Fag som historie og musik er også blevet stedbørn, idet der kun skal undervises i disse i 5 år – under halvdel af skoleforløbet. Jeg ved om en skole her på egnen, at det var umuligt at få historie på 8.-10.klassetrin, skønt netop disse modnende år ikke burde kunne være uden historien.

I Melanchtons Hus i Wittenberg læste jeg i sommer følgende visdomsord af Philip Melancton: "Det menneskelige liv er uden kendskab til historien kun vedvarende barnlighed, ja stadigt mørke og blindhed".

Med historie menes ikke arkæologiske udgravninger, hvor interessante de end er; ikke økonomiske beregninger eller politiske programmer, hvor nødvendige de også er.

Nej, historie er mødet med den livsvirkelighed, vi både lever ud af og befinder os midt i. Historie er mødet med folkets sjæl og menneskeånden, uden hvilket møde vi enten forbliver barbarer eller omformes til robotter.

Vi har fået en neutral, pluralistisk folkeskole, derfor svækkelsen af ånds-fag som kristendomskundskab, historie og musik. Er det første skridt til en politisk-ideologisk, indoktrinerende skole?

Svækkes disse fag yderligere, forsvinder eller omformes de, får vi den helt sikkert.

(Gengivet efter Harboøre-Engbjerg Menighedsblad, nr. 9, september 1976)

som får meddelelse fra postvæsenet tjenstligt. Ændring i levering uden for Danmark meddeles direkte til mig.

Re-formatios ekspedition ved
Knud Nørholm

ENDNU EN

Kommentar

PÅ VILDSPOR I GÖTEBORG

AF PASTOR C. B. HANSEN, ÅLBORG

DEN danske kirke i Göteborg, der hører under Dansk Kirke i Udlandet og Dansk Sømandskirke, har i nogen tid været uden præst. Imens har sekretær Aage Jensen foruden at passe det daglige arbejde også holdt gudstjenester uden dåb og nadver. Men for at imødekomme et i menigheden stærkt udtalt ønske har Kirkeministeriet nu – ifølge bladet "Havnen" nr. 3, aug., sept. og okt. 1976 – løst problemet "i samarbejde med biskopperne ved at udvirke en kongelig resolution (af 10. marts 1976), der bemyndiger biskopperne til at tillade en lægmand at forrette dåb og udele nadveren, når ganske særlige omstændigheder taler derfor.

Biskop Ole Bertelsen har herefter meddelt tilladelse til sekretær Aage Jensen til at forrette dåb og udele nadveren ved gudstjenesterne i Den danske sømandskirke i Göteborg. Tilladelsen er begrænset til tre år og kan til enhver tid tilbagetages".

Man er i Dansk Sømandskirke, heder det endvidere, taknemlige for denne forståelse for, "at livet går forud for paragrafferne". Men med denne kliché har "Havnen" placeret sig på et kedeligt niveau. Floskler, hvori "livet" indgår som fast bestanddel kan man altid gribe til, når saglighed skal fejles af bordet, uredelighed og fup fremmes. Dertil kommer, at man længe har anet, at det særligt kirkelige var et ret ukendt gebet for vore biskopper; og nu har de så givet udtryk for, at Kirkens Herre, hans apostle og deres indstiftelser ikke er en virkelighed, man behøver at tage alvorligt. Det er bare nogle paragraffer, som bør vige for livet.

Livet, som er vigtigere end paragrafferne, er in casu ønsket om at spa-

re aflønningen af en ordentlig præst. Paragrafferne er jo bare det af Herren selv og hans apostle stiftede embede, dets overførelsesvej og -måde. En kongelig resolution af 1976 og en flok opfindsomme biskopper skulle vel nok frit kunne disponere over den hellige, almindelige Kirkes præsteembede, dets beføjelser og bemyndigelser.

Men kan de nu det? Hverken en konge, et ministerium, en hr. Bertelsen eller den øverste sovjet, ja, end ikke Paven i Rom eller Konen i Muddergrøften har myndighed til at bemyndige nogen, der ikke i forvejen er præst, til at forvalte sakramenterne. (Så kunne de lige så godt have myndighed til at finde på nye sakramenter). Hvad det angår, må man som salig Christian den X om en anden sammenhæng udtrykke det "højere op", nemlig til ham ved Guds højre hånd. Når det er Guds kirke det gælder, kan intet menneske bemyndige et andet til noget som helst, heller ikke tidsbegrænset. Med eller uden kjole er i denne sammenhæng revnende lige gyldigt. Men mærkeligt nok synes dette beklædningsstykke at være den eneste ting, som Statsprotestantismen kan se noget helligt i. Enhver svindler kan jo iføre sig en lægekittel, og enhver skuespiller har lov til at bære præstekjole på scenen, hvis rollen kræver det.

Hvad mennesker derimod kan – men vel at mærke mennesker, der i forvejen er præster og altså sendte af Herren og hans apostle – er at række dette præsteembede videre til andre, som de bærer frem for Gud under bøn og håndspålgelse, således som de selv har fået det overdraget. Til oplysning for vore biskopper kan det da også anføres, at ifølge den Augsburgske Bekendelses 14.artikel må ingen "lære of-

ADRESSEFORANDRING

ONSKER De bladet flyttet til en ny adresse i Danmark, bedes De anmelde dette til Deres postkontor, (der udleverer blanket til formålet) og ikke til bladets ekspedition,

fentligt i Kirken eller administrere sakramenterne, medmindre han er retsmæssigt (forskriftsmæssigt) kaldet (rite vocatus).

I en dyrepark havde man ingen Zebra. For at spare pengene til en så dyr nyanskaffelse fandt man så på følgende løsning. Man havde en hvid hest gående og tog så en bøtte med sort tjære og dypede en kost deri, bemalede så hesten med zebralignende striber. Hesten, der således blev bemyndiget til at agere zebra, adskilte sig dog imervæk fra en ægte zebra ved ikke at have fået zebrapræget gennem nogen, der i forvejen havde det.

Sekretær Aage Jensen er sendt ind i en præstegerning af et ministerium med nogle biskoppers samtykke, men uden at nogen, der i forvejen er sendt af Herren, har medvirket dertil på apostolisk vis. Gyldigheden og virkningen af de sakramenter, han forvalter, må derfor svæve i det uvisse.

Hvis Præsteforeningen tager affære i anledning af den sælsomme bemyndigelse til sekretæren i Göteborg, bliver

det vel bare på rent fagforeningsmæssigt plan med indvendinger mod, at der gribes ind på præsternes arbejdsområde. Men det område er jo et broget foretagende. Bare mange flere lægfolk ville gribe ind på det, så at præsterne fik mere tid til at udvide deres kendskab til det rent kirkelige og løse deres opgaver på det felt på en mere meningsfyldt og inspirerende måde. Foreningen vil vel henstille, at fremtidige bemyndigelser af samme art begrænses stærkt, ikke gøres for vide. Men vide eller begrænsede er og bliver de lige ugyldige og et lige stærkt udtryk for kirkeligt forfald og begrebsforvirring.

Med alt, hvad her er fremført skal det ikke benægtes, at præster, især biskopper, i nødsituationer kan delegere nogle af deres funktioner ud til andre mennesker, men vel at mærke til nogen, der i forvejen er rite vocati. Det er altså en helt anden sag, som man ikke kan beråbe sig på til forsvar for den afsporede praksis i Göteborg.

det syn på præstevielse, som var ene-gældende i folkekirken indtil 1947, kan blive ordineret af en biskop med samme opfattelse.

Denne henvendelse fremsendes under henvisning til, at en sådan ordning atter har været til behandling på bispemødet i maj måned i år. Endvidere synes det klart for os, at en sådan ordning helt vil være i overensstemmelse med den folkekirkelige frihedslovgivning og en parallel til valgmenighedslovgivningen.

Som nærmere argumentation for dette tillader vi os at henvise til punkterne 1. (Almindelig argumentation) og 3. (Argumentation ud fra valgmenighedsordningen) i vedlagte kronik af Poul Ulsdal i Kristeligt Dagblad den 11. 5. 1976.

UDDRAG AF POUL ULS-
DAL'S KRONIK I KRI-
STELIGT DAGBLAD
DEN 11. 5. 1976:

1. Almindelig argumentation:

Så længe der endnu var en biskop, der ikke ordinerede kvinder, kunne friheden i Folkekirken på dette område siges at være til stede. De, der ikke kunne godkende kvindelige præster, ville dermed have en biskop, de på dette punkt kunne have et nødvendigt tillidsforhold til, og vordende præster med den samme indstilling kunne kræve ordination af denne biskop. Med biskop Bauns død er spørgsmålet "kvindelige præster" ikke, som det ofte siges, endeligt løst i Folkekirken. Det er tværtimod nu blevet uomgængeligt nødvendigt, at der for samvittighedernes skyld bliver endført et nyt led i de frihedsordninger, der hidtil har været karakteristiske for Folkekirken – og som den har rost sig meget af.

Sker dette på denne måde, at der oprettes et embede som viebiskop, vil det syn på præsteembedet, der var gældende indtil den første ordination af kvinder i 1948, stadig kunne siges offentligt at have bevaret sin hjemstedsret i Folkekirken. Når Folkekirkens rummelighed så ofte fremhæves, bør rummeligheden også kunne udstrækkes til dette område. En sådan løsning vil kunne skaffe den ro om ordinationsspørgsmålet, der gør, at man netop kan leve sammen i Folkekirken trods det divergerende syn på dette punkt.

Nægtes derimod en sådan løsning indenfor den ellers rummelige Folkekirke, vil dette spørgsmål stadig være et alvorligt samvittighedsspørgsmål for et mindretal. Så vil der netop ikke komme den ro om dette spørgsmål, som de fleste ønsker; men der vil være et brud igennem Folkekirken, der igen og igen vil komme til udtryk – ikke mindst i forholdet til landets biskopper. Den nuværende Folkekirkens mangel på rummelighed – endda overfor

det syn, der var det overvældende flertals indtil 1948 – vil da være åbenbar.

3. Argumentation ud fra valgmenighedsordningen.

Gang på gang har man i skildringer af dansk kirkehistorie understreget, at den danske frihedslovgivning med ret til at grunde valgmenigheder indenfor Folkekirken har virket som en meget gavnlig ventil, der kunne hindre unødigt strid og unødigt tvang over samvittighederne. Nu kunne mennesker leve i en art fredelig sameksistens med hinanden. Lad mig nævne en række paralleller mellem valgmenighedsordningen og stillingen for en viebiskop, idet den sidste sættes i parentes:

1) Valgmenighedspræsten vælges helt frit af valgmenigheden alene. (Viebiskoppen vælges helt frit af Støttekredsen alene).

2) Valgmenighedspræsten skal have anerkendelse af ministeriet. (Det samme gælder viebiskoppen).

3) Den frit valgte og anerkendte kandidat præstevies af en stiftsbiskop. (Den frit valgte og anerkendte præst bispevies af en stiftsbiskop).

4) Valgmenighedspræsten vies til en tjeneste, der kan være udstrakt over flere sogne, ja undertiden ud over stiftsgrænsen, så langt hans menighed rækker. (Viebiskoppen kan øve tjeneste i hele landet).

5) valgmenighedspræsten kan få til-ladelse til at bruge sognekirkerne, hvor det ønskes. (Viebiskoppen kan gøre det samme).

6) Valgmenighedspræsten præstevies efter det autoriserede ritual og må som præst kun bruge de autoriserede ritualer. (Viebiskoppen bispevies efter det autoriserede ritual og må selv kun præstevie efter det autoriserede ritual).

7) Valgmenighedspræsten kan vikariere for en sognepræst. (Viebiskoppen kan hjælpe en stiftsbiskop, hvor denne ønsker det).

8) Valgmenigheden har ingen økono-

VIEBISKOP

NEDENSTÅENDE henvendelse blev afleveret til kirke-ministeren på Skt. Hans Dag i år. Den er også en slags kommentar til Göteborg-affæren! Red.

TIL Kirkeministeren.

Vedr. indførelse af en viebiskopordning.

Undertegnede medlemmer af Den danske Folkekirke ansøger herved kirke-ministeren om at tilvejebringe mulighed for, at der udnævnes en bispeviet ordinator for at imødekomme ønsket om, at de ordinander, der fastholder

miske krav på Folkekirken. (Støttekredsen har det heller ikke. Viebiskopen har jo sit sogneembede i Folkekir-

I FISK

I MENIGHEDSFAKULTETETS studenterblad IXØYC nr. 3-76 findes et interview med menighedsfakultetets landssekretær Poul Langaergaard, hvis opgave bl. a. er "at hjælpe til i bestræbelserne for at informere menighederne om MF". Landssekretærens foreløbige mål er, at studenter og sekretær bør have omkring 100 møder pr. semester.

Hvis nogen på et sådant møde skulle finde på at spørge landssekretæren: "Hvordan stiller du dig til de højkerkelige?" vil denne nok svare, som han gør det i nævnte interview: "Her må vi ikke skære alle over en kam (sic!). Der findes en fløj i den højkerkelige bevægelse, hvor der flirtes med anglikanere og romere i flæng og hvor den

ken; kredsen skal kun dække nogle udgifter til repræsentation og kørsel og lignende).

økumeniske forvirring snart er total. Denne linie føler jeg mig overhovedet ikke på linie med, og jeg må egentlig advare imod den. På den anden side findes der blandt de højkerkelige fremragende evangeliske teologer, som jeg både kan dele syn angående lov og evangelium, sakramenterne og bibelsyn".

Mon ikke den, som stillede spørgsmålet, spændt vil stille et nyt: "Hvem er hvem?"?

I det mindste er det tankevækkende, at Menighedsfakultetets 'informationschef' ikke holder sig for god til at deltage i den almindelige mistænkeliggørelse af højkerkelige.

Hvad er formålet?

Red.

DE HELLIGES FORBØN

AF PASTOR OLE FR. STJERNFELT, TÅRNBY

ABRAHAM er død, og Profeterne er døde – hvem gør du dig selv til? spurgte Jøderne Jesus. Maria er død, og Helgene er døde – dem maa du ikke paakalde, og ikke bede om deres Forbøn, siger mange af vore Brødre i den danske Kirke.

Men dette om de Helliges Forbøn ikke alene indgaar i Gudstjenesten i alle vidt forskellige Grene af Kirken, hvor der ikke er sket et Brud med Traditionen; det fremgaar endog af netop den hellige Skrift.

LEVENDE I KRISTUS

Der er en overraskende Opdagelse at gøre, om, hvilken vældig aandelig For-

andring af Forholdene Kristus og Hans Opstandelses-Kraft betyder, ifølge Hans Ord: Sandelig siger Jeg Eder: Nogle af dem, som staar her, skal ingenlunde smage Døden, førend de ser Menneskesønnen komme i Sit Rige (Matth. 16, 28 med Paralleller). (Dette Ord bliver danske Theologer gerne holdt blinde for ved at lære en Fejludlægning deraf). Men at Kristus mener, Han er kommen for at give et Liv, der ikke kan røres trods den legemlige Død, det fremgaar klart af Johs. 11, 25: Jeg er Opstandelsen og Livet; hvo som tror paa Mig, skal leve, om han end dør.

At regne de hensovede troende for "døde som Sild" – med en saadan For-

mindskelse af Troen har man gjort et ganske net Stykke Forarbejde for baade "Jehovas Vidner" og Atheisterne. De samme, som nægter Kristi legemlige Opstandelse, tror heller ikke paa, at de Hellige har et Liv i Gud allerede inden den almindelige Opstandelse. Det er ellers endda bevidnet allerede i det gamle Testamente (Ps. 115, 17-18): De døde priser ej Herren, ingen af dem, der steg ned i det tavse. Men vi, vi lover Herren, fra nu og til evig Tid! Altsaa, til Forskel fra dem udenfor, som Døden bringer til Tavshed, er Lovprisningen evig hos dem, som er i Templet, i Kristus – de er allerede gaaet over fra Døden til Livet (jfr. 1. Joh. 3, 14).

KRISTUS OG HANS FOLK

Det, som er galt hos os, er, at vel siger man i Trosbekendelsen Ordene om de Helliges Samfund; men man har forsømt at bede om de Helliges Forbøn, fordi det, at Gud er alene for Sig Selv, har man betonnet saa stærkt, at man har mistet Sansen for, at Kristus hører sammen med Sit Folk.

Reformationen har understreget, at Helgene ikke maa betragtes som en Slags ekstra Guder – saa meget er rigtigt; men Situationen nu er, at man har adskilt Gud saadan fra Mennesker, at man faktisk ikke tror paa Helligaandens Gerning i Mennesker.

Gud skabte Mennesket i Sit Billede; men ved Synden er Mennesket kommet bort fra Gud, og denne ulykkelige Tilstand kan det ikke selv bringe sig ud af. Dog var det til Sine egne (Johs. 1, 11), at Kristus kom. Og nu, efter Hans Død og Opstandelse og Helligaandens Komme, kan noget fra Gud virkelig tage Bolig i Mennesket – samtidig med, at Mennesket ikke fratages sin frie Vilje. Dette Samspil mellem Gud og Mennesker, at frie Skabninger kan blive Bærere af Helligaanden og saadan først rigtig blive i Guds Billede – det er det nye Liv, i Kristus. Irritation over en saa høj Vurdering af Mennesket maa man absolut overlade til "en

vis Mand" at tage Eneret paa!

Modvilje mod Helgene afslører altsaa en Skævhed i Synet paa, baade hvad det er at være Menneske, og hvad det er at være Kirke. "Sjælen alene med Gud" – denne Maade at se det paa har umiskendelig aandelig Værdi, naar den gør det klart for en, at Gud er over alle Ting ens eneste Maal; men udarter den til en Individualisme, saa den udelukker Fællesskabet, eller anser dette for ligegyldigt, saa er den ikke efter Kristi Art, Der vil samle Disciple om Sig, og netop være, hvor to eller tre kan blive enige om at bede i Hans Navn (Matth. 18, 19-20), ja, være Den, Som i Sig indbefatter et Fællesskab, der rækker ud over Døden og alle andre Hindringer, som maatte findes i Himmelen og paa Jord (Rom. 8, 38; Ef. 1, 10, og mange andre Steder).

I det gamle Testamente ses, hvordan Guds Pagt ubrydeligt følger Folket Israel, og hvordan, især i Psalmerne, mange Steder Brug af Ental, om Kongen = Messias, ligefrem glider til Flertal, om Folket. Og Kristus siger: Hvor Jeg er, dér skal ogsaa Min Tjener være (Johs. 12, 26), og: Gud er ikke en Gud over døde, men over levende (Matth. 22, 32). Hele Formaalet med Kristi Gerning er, at Hans Rige skal fyldes med Helgen.

GUDSTJENESTEN I HIMMELEN

Behøver man at finde det endnu udførligere udpenslet, saa kan man se paa Beskrivelsen af den himmelske Gudstjeneste i Johannes's Aabenbaring Kap. 4 og flere følgende. At de fire og tyve Ældste sandsynligvis er Helgen, skal blot være nævnet; helt tydeligt bliver det i al Fald Kap. 6, Vers 9-11: Under Alteret saa jeg de Sjæle, som var myrdet for Guds Ords Skyld og for deres Vidnesbyrds (Martyriums) Skyld. Og de raabte og sagde: Hvor længe, Herre, undlader Du at dømme Jorden? Og der blev givet dem hver især en lang hvid Klædning, og sagt, at de skulde hvile endnu en liden Tid, indtil deres Brødres Tal blev fuldt. I Kap. 7 hører

Johannes Tallet paa de beseglede og ser den store hvide Flok, iførte lange hvide Klæder, som tager Del i Tilbedelsen af Gud. Da Johannes spørger, hvem de er, svares, at det er dem, som har gjort deres Klæder hvide i Lammets Blod, og derfor er foran Guds Trone og tjener Ham Dag og Nat i Hans Tempel. I Kap. 8 bliver der givet en Engel med et Guldrøgelseskar megen Røgelse, for at han skulde føje den til alle de Helliges Bønner paa Guldalteret foran Tronen.

Vil man tro den hellige Skrift, saa veed man, at der er Helgen, som lever sammen med Kristus, og som lovsynger og beder – naturligvis om, at Guds Rige maa komme, at ogsaa deres Brødre i Verden maa komme med.

GUDSTJENESTEN PAA JORDEN

Kirkens Gudstjeneste paa Jorden er en Del af den, som foregaar i Himmelen. Vi er jo kommet til det himmelske Jerusalem og til Englenes Højtidsskare og til de fuldkommede Retfærdiges Aander og til den nye Pagts Midler, Jesus, og Hans Offer: Bestænkelsens Blod (Hebr. 12, 22-24). Helgen her og Helgen hisset er i samme Menighed (DDS 660) – skulde vi saa være dem, der lader de Helliges Bønner tie i Gudstjenesten og derved forhindrer os selv og andre i at opfatte den som det, den er? I Johannes's Aabenbaring maatte det godt være udtrykt mange steder, at den himmelske Menighed er den første til at synge og bede, og saa følger den jordiske med. Enkelte af vore Salmer siger, at vi beder "med alle Helgens Skare" (557); det er en tiltrængt Fornylse at faa mere af den Art, saa vi virkelig kan blive fortrolige med dem, der er Guds Venner (Johs. 15, 14), og kan gøre dem til ogsaa vore Venner, dem som vi skal være sammen med i Evigheden, om ellers vi begynder at finde os hjemme i dette hellige Fællesskab nu. De helliges Samfund – det er menneskeligt Fællesskabs Forvandling og Fuldkommengørelse i Gud, Kærlighedens herlige

Sammensætning som af Diamanter og Ædelsten, hvoraf det himmelske Tempel straalere (Johs. Aab. 21).

Det er ikke Kærlighed til Gud at overse Hans Familie, Hans Nærmeste og Hans Venner. I Guds Bryllupssal er der ingen Tvivl om, Hvem der er Kongen. Men vi giver ikke Kongen større Ære, hvis vi nægter at tale med de andre Gæster. Dem Gud ærer, skal ogsaa vi ære; for derved ærer vi Ham. Og det at bede om deres Forbøn hos Gud hører med til at blive præget af den Aand, som har gjort dem til en ny Menneskehed.

*

NOGLE IHUKOMMELSER

AF GUDSMODER

Antifon. I dig og i din Sæd skal alle Familier paa Jorden velsignes.
 ¶. Gud har udvalgt hende fremfor alle andre.

¶. Han har ladet hende bo i Sit Telt.
 Kollekt. Herre, vi bønfaller Dig: udgyd Din Naade i vore Hjerter, som ihu kommer den salige Jomfru Maria, Guds Moder, og hellige vore Legemer i Kyskhed og vore Sjæle i Ydmyghed og Kærlighed, ved Jesus Kristus, vor Herre.
 ¶. Amen.

AF FORLØBEREN

Antifon. Forløber, du havde nok i Vidnesbyrdet om Kristus; du blev med Rette erklæret for mere ærefuld end Profeterne; thi Forkynderen, Ham fandtes du værdig at døbe i Floden. Da du havde kæmpet for Sandheden, har du bragt Glædesbud til ogsaa dem i Dødsriget: Gud aabenbarede i Kød, Han Som borttager Verdens Synder, og bringer os den store Barmhjertighed.
 ¶. Med Ære og Herlighed har Du kronet ham, Herre.

¶. Du har sat ham over Dine Hænders Værk.
 Kollekt. Almægtige Gud, vi beder Dig: led Din Familie ad Frelsens Vej, og

lad den i Lydighed mod Forløberens, den salige Johannes's Formaning trøstigt naa frem til Ham, Hvem han varselede, Jesus Kristus, vor Herre.
 ¶. Amen.

AF SANCT PAULUS

Antifon. Jeg iler mod Maalet, til det Klenodie, som hører til Guds Kald herovenfra i Kristus Jesus.

¶. Jeg agter alt for Tab imod det langt

højere:

¶. At kende Kristus Jesus, min Herre.
 Kollekt. Gud, Du Som ser, at vi ikke fortrøster os til vore egne Gerninger, tilsted os i Naade at beskyttes mod alle fjendtlige Magter under Hedningernes Lærers Værn, ved vor Herre Jesus Kristus, Din Søn, Som med Dig lever og regerer i Helligaands Enhed, Gud fra Evighed til Evighed.
 ¶. Amen.

VARSEL OM HERRENS KOMME

AF E. M. ANDERSEN, KGS. LYNGBY

(3)

4. "SKYGGEVARSLE" OM KRISTI KOMME

DEN syvende måned – med andre ord, tiden da Gud vil gøre op med sin Kirke – skal indledes med en basunblæsning, med den syvfoldige sjofars højtidelige klang. Når vi læser i åbenbaringsbogen om de syv engle, som står for Gud, og som skal sendes ud for at blæse i de syv basuner, tænker vi sædvanligvis på en afsluttende evangelist-virksomhed. Vi kan ikke se bort fra, at evangelister kan få del i den fremtidige blæsning i de syv basuner, men sikkert nok kan det ikke være det hele, ikke engang hovedsagen. Blæsningen i hine syv basuner skal være en guddommelig handling, mere end nogen hidtil set missionsgerning. Det skal være en hidtil ukendt fremvisning af Guds nærværelse af Hans magt og majestæt. Thi endog før de syv basuner begynder at lyde, når engelen begynder at kaste de glødende kul fra guldalteret på jorden (Åb. 8, 5), skal der være torden og røster og lyn – ligesom på Sinaj, og ligesom omkring Guds trone i Åbenbaringsbogen 4, 5.

Processionen af de syv basunblæsende præster foran arken omkring Jerikos mure bliver almindeligvis antaget som et forbillede på Åbenbarings-

bogens syv engle med deres basuner. Lad os nu lægge mærke til, at de jødiske hærskarer foran og bagved arken vandrede i tavshed i seks dage. Josua befalede: "I skal ikke opløfte krigsskrig og ikke lade eders røst høre, og intet ord skal udgå af eders mund, før jeg siger til, at I skal råbe" (Josv. 6, 10). Dette leder just ikke tanken hen på noget evangelist-vidnesbyrd. Kun på den 7. dag, efter at folket på samme måde havde gået rundt 6 gange i tavshed, skulle folket den 7. gang råbe, og derpå faldt Jerikos mure. Måske kan dette have nogen overensstemmelse med det tilråb, som Paulus omtaler i 1. Tess. 4, 16 i forbindelse med Guds basun. Men hvilken betydning har da de syv præster, som blæser i deres vædderhorn? De blæser ikke i sølvtrumpeterne for at holde marchordenen, heller ikke i krigstrumpeter, men i sjofarer og tilmed foran pagtens ark, som var symbolet og pantet på JHWHs nærværelse i sit folks midte. Antyder det ikke, at når Åbenbaringsbogens syv engle lader basunerne lyde, så vil denne blæsning ikke – i det mindste ikke i første række – være et evangelist-vidnesbyrd til modstanderne, men snarere en syvfoldig fremvisning, måske en forkyndelse af Guds nærværelse?

For at trøste og styrke Moses

"kom Herren ned i skyen, og stod dér hos ham og udråbte ved navn: HERREN!" (2. Mos. 34, 5). Kan der ikke for os være en guddommelig meddelelse i vente, - denne gang ikke hovedsagelig om Guds barmhjertighed, som det da skete til Moses, men snarere om Guds magt og majestæt? Vi er blevet undervist om at håbe og vente, ja forvente, at når vi hører en sådan Guds røst midt under hensmuldringen og nedbrydningen af kristenhedens politiske og kirkelige indstillinger (idet hver basun ledsages af domme), da skal mange blive overbevist og omvendt, mange som nu stamper mod brodden, men som Gud allerede nu kender som fremtidige troshelte.

Vor Herres komme vil ske trinvis. Vi skal forvente "Menneskesønnens tegn på himlen", om hvilket vor Herre selv sagde, at det skulle gå forud for Hans personlige tilsynkomst, ligesom Han også satte det i forbindelse med udsendelsen af sine engle med basunrøst: "Og Han skal udsende sine engle med stærktlydende basun, og de skal samle Hans udvalgte fra de fire vinde, fra den ene ende af himlen til den anden" (Mat. 24, 31), netop de "vinde", som indtil da er blevet holdt tilbage, Åb. 7, 1.

Som følgende lige efter tavsheden i Himlen vil denne pludselige blæsning i Guds sjofar gøre et så meget stærkere indtryk. Dette, at Gud i så lang tid har skjult sin magt, har givet mange mod til at nægte muligheden af mirakler og undere, ja, endog selve eksistensen af en almægtig Gud og Skaber. Men pludselig skal der komme en overvældende åbenbarelse af Guds uimodståelige magt. "Støder i basunen på Zion, og råber højt på mit hellige bjerg, alle landets indbyggere bæve! Thi Herrens dag kommer, og den er nær ... helliger en faste, udråber en forsamling!" (Joel 2, 1 & 15). Det er blæsningen i sjofaren, som indleder den 7. måned, og som bereder for den kommende forsoningsdag, da en stor skare af biskopper og præster og lægfolk, som endnu

holder sig på afstand, skal græde imellem forhallen og alteret og råbe: "Herre! spar dit folk og giv ikke din arv hen til skændsel" (Joel 2, 17). I så uendelig lang tid har alle menneskelige anstrengelser, endda af de mest trofaste, slået fejl; men da vil Gud selv tale, Gud vil selv virke.

Den 29. Salme kan muligvis give os en antydning af det som da vil ske: "Jahves røst er over vandene, ærens Gud tordner; Jahve er over de store vande. Jahves røst er med kraft; Jahves røst er med herlighed. Jahves røst sønderbryder cedre, og Jahve har sønderbrudt Libanons cedre". Alle, som er ophøjede indenfor Kirke og Stat, skal erkende deres magtesløshed ved den åndelige sjofars lyd, og skal blive sig deres fuldstændige uværdighed bevidst. Den Almægtiges røst skal slå dem med rædsel, som er hovmodige i deres egne tanker, og Hans fjender skal fyldes med angst. Alle virkeligt troende skal prise Ham for en sådan overvældende fremvisning af Hans magt - og barmhjertighed.

Den forbilledlige sjofar-blæsnings fest vil få sin opfyldelse, når den sande Moses skal sige: "Hører til, I himle! og jeg vil tale, og jorden høre min røst". - Da skal det opfyldes i fuldeste mening. "Når de, som bad sig fri for Ham, der talte sit guddomsord på jorden, ikke undslap, da skal vi meget mindre, når vi vender os bort fra Ham, der taler fra Himlen" (Hebr. 12, 25). Som apostelen Johannes på øen Patmos, således skal kristenheden bag sig høre en høj røst som af en sjofar. Salige alle de, som da, lig Johannes, vender sig for at se røsten, som taler til dem. Salige alle de, som på Guds sjofar skal svare med den taknemmelige kærligheds og tilbedelses sølvtrumpet. Salige alle de, som på den mægtige røst, der lyder ud fra den himmelske helligdom: Hellig, hellig, hellig er Herren, Hærskarers Gud! da giver det svar: Velsignet være Han, som kommer i Herrens navn. Hosianana i det højeste!

Poul Langagergaard: Den karismatiske Bevægelse. Menighedsfakultetet i Århus, 1976. 96 sider. Kr. 12,75.

FORFATTEREN, som mange kender i forbindelse med Menighedsfakultetet, lavede denne undersøgelse af den karismatiske bevægelse som led i sit teologiske studium. Den er meget sympatisk og meget vellykket.

Selvfølge ligt kan der rejses en og anden indvending. Der fortælles ikke meget om den store erfaring af Guds kærlighed og den udsigelige glæde i Helligånden, som nok i det hele taget burde fremhæves stærkere som det egentlige i bevægelsen, også for at understrege samhørigheden og enheden med al sand åndelig fornyelse i fortid og nutid. Jeg tror også, vi i karismatiske kredse som helhed lægger væsentlig mere vægt på alt vedrørende Kristi genkomst, end Langagergaard giver udtryk for. Men indrømmes skal det, at der i den sag er noget, som står temmelig vaklende hos flere af bevægelsens internationale topfigurer og i dele af dens litteratur. Det store håb, som Helligånden midt i det voksende verdensmørke opflammer i troende hjerter jorden over, bliver undertiden trængt i baggrunden af nogle bibelsk set ikke meget realistiske forhåbninger om nye store folkevækkelser.

Særlig værdifuldt er det, at Langagergaard gør op med den "Åndsdaß"-teologi, der ofte klæber til bevægelsen: opdelingen af de kristne i "åndsdøbte" og "ikke-åndsdøbte" (mere eller mindre med tungetalen som skelnemærke), hvilket uundgåeligt bliver til en opdeling i fine fuldblods kristne af første sortering og mindre fine halvblods kristne af anden sortering - med alt, hvad en sådan opdeling har af sørgelige og undertiden frygtelige følger.

Over for denne ubibelske lære arbejder Langagergaard på at lægge en systematisk grundvold for en virkelig bibelsk placering af tingene. Det er også en opgave, som ingen kan være nærmere til at løse end Menighedsfakultetet.

Og et hjerteligt amen skal lyde til hans afsluttende bemærkning:

"Et nej til visse ting hos Den karismatiske Bevægelse - som vi møder den - er ikke et nej til karismatisk vækkelse. Tværtimod. Det må opfattes som et stort ja til Guds virke i sin menighed med hele den mangfoldighed af karismer, som han ønsker at give os for at opbygge Kristi legeme".

Poul Hoffmann

AKTUEL TIL JULEN

Poul Ulsdal: Den meningsfyldte Jul. Kirkelig Samling, bogekspeditionen, 6893 Høimmet. 24 sider i postkortformat, kr. 3,50 (ved køb af mindst 5 stk. á kr. 2,50).

DEN bør ikke ligge under juletræet paa Festens indledende Aften, saa den først kan læses i Helligdagene. Nej, den skal købes og læses allerede nu som en Forberedelse til Julen. Thi som saadan er den saare velegnet - skrev Urban Schrøder i Re-formatio nr. 6/1975.

KALENDEREN 1977

23. - 25. maj, Virring-konvent.
26. juli - 2. august, Kirkelig Familielejr, Sundeved-centret.
3. - 5. september, Kirkedage, Agri.

DANSK MESSEBOG

AF PASTOR VAGN HASSELGAARD, SVENSTRUP

I FORÅRET 1969 udsendte Anders Studsgård som bogens redaktør subscriptionsindbydelse til Dansk Messebog. Ide som initiativ til dette værk var hans, men da foruden det redaktionelle arbejde efterhånden også sats, montering og trykning kom til at påhvile redaktøren alene, blev jeg af Studsgård bedt om at overtage redaktionen, hvilket skete i maj 1973.

Nu foreligger DM omsider i et begrænset førsteoplæg som alternativ til Alterbogen ved søndagens gudstjeneste. Uden at ville foregribe en eventuel senere anmeldelse må det være rimeligt her at bede om plads til nogle facts om bogens indhold og vort formål med at lave den.

Af Alterbogens traditionelle stof bringer DM Veit Dietrich-kollekterne og vor nuværende 1. tekstrække, men ikke 2. tekstrække. Tanken er, at den gamle fælleskirkelige 1. tekstrække hvert år skal have sin faste plads for alteret, og at 2. tekstrækkes evangelium, når det står for tur som prædike tekst, da læses op fra prædikestolen af en salmebog. – Herved fortrænges ganske vist 2. tekstrækkes epistel fra højmessens, men så kan den benyttes ved andre lejligheder.

PROPRIUM – kirkeårets variable bønner og tekster.

Veit Dietrich-kollekterne. DM gengiver i nogle tilfælde Veit Dietrich ordret efter Alterbogens nuværende ordlyd, men ofte har vi set en sproglig/indholdsmæssig gevinst i at gengive kollektterne efter Alterbogen af 1895. Hvor det er sket, har jeg måttet foretage helt nødvendige små kor-

rektioner ("Hoffærdighed" rettes til "hovmod", "falde udi Mishaab" rettes til "mister frimodigheden" og andet lignende).

1. Tekstrække.

Hans Olav Okkels hævder i sin ny bog "Gudstjenesten – Bibelsk baggrund – Liturgisk forkyndelse", at: Liturgisk sprog er og bliver konservativt, side 42. Er denne grundsætning bæredygtig som noget positivt, må der tages hensyn til den ikke alene ved valg af kollekter, men også ved valg af oversættelse til selve tekstrækken. Vi har kort og godt ikke kunnet bevæbne os til at bruge den autoriserede oversættelse af 1948, slap og kedsommelig som den i virkeligheden er. Da endvidere Seidelinernes avancerede arbejde i henhold til Okkels må karakteriseres som mindre velegnet til brug i kirken (en rigtig hjemmeudgave til hyggelæsning i julelampens skær) er valget af oversættelse faldet os let. Der kunne simpelthen ikke blive tale om andet end 1907, den oversættelse, der stadigvæk hævder sig som den bedste danske ved skarp profil og sprogligt liv. For at gøre denne let forældede oversættelse tilpas nutidig for moderne sprogøren har det også her været nødvendigt med en nænsom revision. Dette arbejde er foretaget af C. B. Hansen, altid i troskab mod det græske.

Fra Alterbogens 1. tekstrække er ingen tekst fjernet, tværtimod er der gjort tilføjelse af et par nye. Det gælder til juledag, som giver hele juleevangeliet, Luk. 2, 1-20, og Johannesprologen fordelt på 3 tjenester: julenat, julemorgen og juledag. Det gælder endvidere Passionssøndag, 5. søndag i fasten, som er føjet til efter Ma-

riae Bebudelsesdag.

Er der, det rent sproglige fraregnet, indtil nu intet nævneværdigt nyt i DM, kan man måske til gengæld sige, at hovedparten af det øvrige stof – såvel i propriiet som i ordinariet – er nyt i folkekirkelig sammenhæng. Til hver søndag gives nemlig foruden Alterbogens kendte stof tillige alt det klassiske fra det gamle Missale Romanum, bønnerne og de 4 psalmeindslag fra G. T. Sammenstillingen af det hjemlige med Missalet resulterer for den enkelte søndag i følgende forløb af bønner og læsninger: Indgangsvers, kollekt I (MR), kollekt II (VD), epistel, graduale & halleluja, evangelium, offertorievers, offertoriebøn, kommuni-onsvers og slutningsbøn – et samlet hele, bygget op af 10 dele på basis af epistel og evangelium.

ORDINARIUM – gudstjenestens faste bønner.

Ind i propriets varierede tekstforløb gennem kirkeåret er nu kilet alle gudstjenestens faste bønner i det såkaldte ordinarium, som i bogen går fra side 64 til 153 og dermed formentlig kan tegne sig som kristenhedens mest omfangsrige. Grunden hertil er de mange valgmuligheder, vi har lagt vægt på.

Der er 5 kirkebønner og hele 2 serier præfationer, nemlig de klassiske vestlige og Theologisk Oratoriums fra publikationen Højmesseliturgi, 1960. Begge serier er forsynet med noder og ligesom kirkebønnerne og nadverbønnerne trykt med ekstra store typer af hensyn til afstanden fra alteret.

Af nadverbønner er der også 5:

1) den gregorianske canonbøn, 2) den hippolytske eukaristibøn fra 2. århundrede, 3) nadverbønnerne efter Prøveritualbogen af 1963, 4) det autoriserede ritual af 1912 med en let revideret udgave af biskop Peder Madsens bøn "Opstandne Herre og frelser", hvorved denne viser sig i stand til at rumme alle de elementer, der kan ønskes i en ægte eukaristibøn, og endelig 5) "Kæ-

re Kristi venner", regelret, fulgt af den uændrede "Opstandne Herre og frelser".

Fælles for alle 5 nadverbønner er rækkefølgen: Indstiftelsesord, Fader-vor, "O, du Guds lam".

Efter ordinariet fortsætter propriiet med resten af kirkeårets bønner og tekster, hvortil kommer i særligt til-læg 11 ekstra messer. Heriblandt Kyndelmissen, Sankt Ansgar, Påskevigilien og Sankt Hans.

Alle missalebønnerne og nadverbønnerne (store dele heraf som præfationer udstyret med noder) er oversat og bearbejdet af Ole Fr. Stjernfelt, som også har skrevet bogens indledning.

DM slutter med ritual til konfirmation, brudemesse og messe for de henvovede, samt endelig et komplet salmeskema, udarbejdet af Børge Barsøe. Det ledende princip for Barsøe har været fra den hjemlige salmeskat i Den Danske Salmebog at finde frem til de salmer, der bedst muligt gengiver det gamle Missale Romanums 4 indslag fra Davidpsalmerne således, som disse til hver messe findes i indgangsvers, graduale, offertorie- og kommuni-onsvers. Skemaet meddeler dog herudover også forslag til udgangssalmen.

*

I disse års ihærdige og mangeartede arbejde med gudstjenstlig fornyelse skal DM placeres som vort bidrag til den bedst mulige fejring af gudstjenesten i den danske del af den universelle kirke. Derfor bestræber den sig på at være tro mod både den hjemlige og den fælles arv, og at lade de to frugt-bargøre hinanden. Den vil med sine mange valgmuligheder gerne være til inspiration for vidt forskellige præster og menigheder. Derfor aftrykker og kommenterer den både autoriserede ritualer og gammelt og nyt af kirkens gode forråd.

Ønsker man at bruge den om søndagen ved den ordinære gudstjeneste, kan det uden videre lade sig gøre, da den

re-formatio

NR. 5 NOVEMBER 1976 19. ÅRGANG

Anders Bendsen:	
Opgørelsen	82
Børge Riisgaard:	
Kommentar: På vej ud	83
C. B. Hansen:	
Endnu en kommentar:	
På vildspor i Göteborg	85
Viebiskop, henvendelse og argumentation	86
H. C. Christensen: I fisk	88
Ole Fr. Stjernfelt:	
De helliges forbøn	88
Em. Andersen:	
Varsel om Herrens komme (3) ..	91
Poul Hoffmann:	
Læst: Poul Langagergaard:	
Den karismatiske Bevægelse	93
Vagn Hasselgaard:	
Dansk Messebog	94

RE - FORMATIO udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.

Redaktør (ansvarshavende):

Sognepræst H. C. Christensen, Agri, 8420 Knebel. Telefon: (06) 36 55 39.

I redaktionen iøvrigt:

Pastor C. B. Hansen, Elmesvinget 14, 9210 Ålborg S.Ø.; pastor Sigurd Mejdor, Tjørnebakken 31, 8500 Grenå; pastor O. Lund Pallesen, Rustenborgvej 5, 2800 Lyngby; sognepræst Børge Riisgaard, 7673 Harboøre; sognepræst Poul Ulsdal, 6893 Hemmet.

Ekspedition:

RE-FORMATIO ved overlærer Knud Nørholm, Emdrupvej 37, 2100 København Ø. Postgiro 2 08 81 42. Telefon (01) 20 29 71.

Bladet kommer i ca. 6 numre årligt og koster 26 kr. - for studerende 19 kr.

Sats: Anders Studsgård
på IBM Bold Face.

Tryk: Clausen off-set, Horsens.

forholder sig loyalt til Alterbogen og autoriserede nadverritualer. Ønsker man at afprøve ikke-autoriserede ritualer, må fremgangsmåden være den sædvanlige for sådanne sager.

Udstyrsmæssigt er tilstræbt høj kvalitet. Indbindingen er i rødt kunstlæder, sideformatet er det store A4. Opsætningen er efter klassisk forbillede fra Niels Jespersens Graduale fra 1573 med anvendelse af sort tryk til alle tekster, rødt til overskrifter, anvisninger, nodelinier m. v.

Bogens grafiske arbejde er udført af Knud Nørholm.

Biskop Henrik Christiansen skylder vi tak for tilskud på 1500 kr. af Aalborg Stiftsfond.

*

Dansk Messebog er på 216 sider, og prisen er 240 kr. incl. moms og forsendelse. Den kan bestilles hos undertegnede ved forudindbetaling til min postkonto nr. 8.29.65.61 (adr. Sognepræst Vagn Hasselgaard, 9230 Svenstrup J. - tlf. 08-38 11 15).

RESERVERET POSTVÆSEN ET